

GŁOS

HANDLOWO-PRZEMYSŁOWY

Organ Związku Drobego Kupiectwa i Przemysłu Chrześcijańskiego w Sosnowcu.
REDAKCJA I ADMINISTRACJA: SOSNOWIEC, MOŚCICKIEGO 15, TELEFON 6.17.40.

TREŚĆ NUMERU:

DEWALUACJA FRANKA.

PROJEKTY I ZAMIERZENIA
MIN. SARBU NA ODCINKU
SPRAW PODATKOWYCH.

CO KAŻDY KUPIEC I PRZE-
MYSŁOWIEC POWINIEN
WIEDZIEĆ O PIENIĄDZU.

CZEGO DOMAGA SIĘ
DROBNE KUPIECTWO
CHRZEŚCIJAŃSKIE.

KRONIKA GOSPODARCZA.

Z ŻYCIA ZWIĄZKU.

Z RYNKU SPOŻYWCZO-
KOLONIALNEGO.

MAGAZYN BŁAWATNY

Bronisław Garliński

SOSNOWIEC, ul. 3-go Maja 19, tel. 62-230.

Poleca w wielkim wyborze:

Wełny damskie, jedwabie, bieliznę
stołową i pościelową oraz firanki,
dywany chodniki, ceraty i t. p. artykuły.

Najtańsza w Zagłębiu Gastronomia Kawiarnia „WAWEL”

Sosnowiec, vis a vis apteki „Wawel”, tel. 6.22.74

Prowadzona pod fachowym kierownictwem
ROMANA CZAJKOWSKIEGO

Wydaje: Obiady domowe z 3 dań 1 złoty.

SPECJALNOŚĆ:

Codzień żywe ryby, golonki, gęsi, flaki, różne sałatki
oraz duży wybór gorących porcyj barowych.

Bufet stale zaopatrzonej w wielki wybór zakąsek.

Napoje i piwa w różnych gatunkach
dobrze konserwowane.

Przyjmuje zamówienia na zebrania towarzyskie.

Z losem 1-ej kl. 37-ej Loterii Państwowej

**PO SZCZĘŚCIE
DOBROBYT
BOGACTWO**

PRZEZ SZCZĘŚLIWĄ KOLEKTURĘ

H L A W S K I E J

SOSNOWIEC, ul. 3-go Maja nr. 23

BĘDZIN, ul. Małachowskiego nr. 1

DĄBROWA GÓRN., 3-go Maja 2

ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja nr. 3

GRODZIEC, ul. Kościuszki nr. 3

Ciągnięcie już 22-go października 1936 r.

GŁOS

HANDLOWO-PRZEMYSŁOWY

Organ Związku Drobного Kupiectwa i Przemysłu Chrześcijańskiego w Sosnowcu.

Dewaluacja franka.

Niemalą sensacją w sferach finansowych świata wywołała dewaluacja franka francuskiego. Jest to wydarzenie, które usunęło w cień wszystkie inne problemy polityki światowej. Cały świat bowiem zdaje sobie sprawę, że następstwa, jakie pociągnie za sobą dewaluacja franka, będą miały ogromny wpływ na ukształtowanie się międzynarodowej sytuacji gospodarczej.

Obniżka w stosunku do parytetu obecnego będzie wynosić od 25 do 34 proc.

Głównymi przyczynami dewaluacji — to czynniki natury politycznej. Rząd Bluma, reprezentujący t. zw. front ludowy, znalazł się ostatnio w tragicznej sytuacji finansowej. Nie powiodła mu się wcale operacja z bonami, które miały załatać dziury budżetowe.

Polityka Bluma doprowadziła do wzrostu płac robotniczych, a co za tym idzie, do podrożenia kosztów produkcji. W wyniku tego, eksport francuski został zahamowany i tak już malejący od kilku miesięcy oraz wzmogła się ucieczka złota zagranicę.

Wszystko więc przemawiało za tym, że Francja pójdzie na koncepcję polityki dewaluacyjnej, zapoczątkowanej cztery lata temu przez Anglię, w roku 1934 przez Stany Zjednoczone i przez Belgię w roku zeszłym.

Jakież będą spodziewane rezultaty dewaluacji? Przedewszystkiem, dewaluacja ta przysporzy skarbowi państwa francuskiego kilka miliardów, które posłużą na załatanie deficytów budżetowych.

Po drugie, ma ona zapoczątkować nowy okres ożywienia gospodarczego przez wzmoczenie eksportu francuskiego, a więc powstrzymanie ucieczki złota zagranicę, datującej się od kilku miesięcy.

Jeśli chodzi o stosunki wewnętrzne Francji, to już dziś w handlu panuje nieopisany zamęt. Ceny produktów gwałtownie skaczą w górę. Narazie nie można stwierdzić, co na tym zyska obywatel francuski, gdyż dewaluacja znajduje się dopiero w stadium technicznego realizowania. W każdym razie, w kołach przemysłowych panuje wielkie wzburzenie, jak również i wśród robotników. Najpierw podwyższenie zarobków, a obecnie wskutek dewaluacji — podwyższenia cen — okaże się, że zarobki są niższe, niż były przed tym. Wprawdzie rząd będzie miał do dyspozycji szereg zarządzeń niezbędnych dla ochrony siły nabywczej i dla zwalczania nieusprawiedliwionych prób podwyższenia cen, to jednak pozycja rządu będzie zachwiana, gdyż stale będzie się znajdował pod ostrzałem krytyki ze strony społeczeństwa francuskiego.

T. zw. porozumienie monetarne wywołało nieoczekiwany chaos w stosunkach walutowych. Mówi się już, że to porozumienie monetarne trzech potęg finansowych świata przynosi dawną stabilizację stosunków gospodarczych oraz ożywi handel międzynarodowy. Narazie jest to optymizm niczem jeszcze nieuzasadniony. Jednakże koła finansowe będą oczekiwały z niecierpliwością

dotatnich rezultatów dewaluacji franka. O chaosie wywołanym przez dewaluację franka oraz o presji, wywieranej przez Francję na inne państwa, świadczy już dewaluacja lira włoskiego oraz dokonana dewaluacja franka szwajcarskiego i florena holenderskiego.

Należy jednak głęboko wierzyć, że następstwa dewaluacji franka kiedyś się objawią. Ale musi ta stabilizacja nastąpić, ponieważ narazie jedynym skutkiem jest silny wstrząs na międzynarodowym rynku pieniężnym.

Co się tyczy Polski, to dewaluacja franka nie wpłynie w najmniejszym stopniu na

sytuację Banku Polskiego, a to z tego względu, że pokryciem waluty polskiej są rezerwy w złocie. Następnie fakt, że Bank Polski nie posiada większego zapasu dewiz w walucie francuskiej.

Natomiast, jeśli idzie o nasze życie gospodarcze, to należy stwierdzić, że nie było ono tak silnie związane z frankiem francuskim, jak z dolarem amerykańskim albo funtem angielskim i nie posiadało większych rezerw w walucie francuskiej, stąd też spadek wartości franka nie grozi nam stratą finansową.

T. SIWECKI.

PROJEKTY I ZAMIERZENIA MIN. SKARBU na odcinku spraw podatkowych.

Podczas ostatniej konferencji w Min. Skarbu, dyr. departamentu dr. Lubowicki wygłosił referat, poświęcony aktualnym zagadnieniom podatkowym oraz zamierzeniom Min. Skarbu na tym odcinku.

Przemówienie to ze względu na szereg poruszonych w nim zagadnień, związanych z polityką podatkową, a obchodzących żywo sfery kupieckie, podajemy w szerokim streszczeniu za „Przełogiem Handlowo-Gospodarczym”.

Jednak po przeczytaniu tego referatu, nasuwają się pewne refleksje. Za każdym razem, kiedy odbywają się podobne konferencje i wygłasza referaty podatkowe, pada słowo: reforma. Świadczy to nieuzupełnie pochlebnie o naszym, obecnym systemie podatkowym, a wszak warto wiedzieć, że całą tę maszynę podatkową, wielce skomplikowaną, montuje się już od początków naszej niepodległości. I stale jej coś brakuje.

Wynika z tego, że jesteśmy jeszcze dalecy od jednolitego systemu podatkowego. Społeczeństwo doskonale rozumie, że podatki są konieczne. Pod tym względem zrozumienie jest powszechne. Zabezpieczają one niepodległość, utrzymują wojsko, organa wymiaru sprawiedliwości, oświatę i t. d. Ale należy przy tej okazji pamiętać, że nadmierne podatki wywołują zawsze odruch niezadowolenia ze strony podatników. Zjemy właśnie teraz w okresie zaniku rentowności, zaniku źródeł kredytowych i kapitałów obrotowych, zaniku zdolności płatniczej kupców.

Tymczasem jednak okazuje się, że podatki nadmierne wzrastają. Stąd też niezadowolenie i septycyzm podatnika w ogóle do władz skarbowych. Nic dziwnego przeto, że władze skarbowe skarżą się, że praca odbywa się w „atmosfera” małej życzliwości i przesadnego krytycyzmu”.

A przyczyny tego? Przedewszystkiem nierównomierne rozłożenie podatków, które dla wielu przedsiębiorstw są tak wysokie, że uniemożliwiają jaką taką egzystencję, przybywanie coraz to nowych ciężarów, oraz nastawienie władz skarbowych do obywatela, które, pomimo reform, pozostaje ciągle jednokowe.

W tych warunkach przedmiotem poczynań rządowych winno być nie nakładanie nowych ciężarów podatkowych, lecz **USUNIĘCIE NIEDOMAGAŃ GOSPODARCZYCH.**

Co się tyczy podatków, to zarządzenia Min. Skarbu powinny iść w kierunku uproszczenia całej struktury podatkowej, gdyż w obecnym stanie wskutek powiększenia starych podatków i wynajdywania coraz to nowych, ztraca się zupełnie orientację oraz utrudnia kalkulację.

W tym właśnie kierunku powinna iść nowa reforma podatkowa a wtedy dopiero „po obu stronach okienka podatkowego skutki będą nieoczekiwane dodatnie i wielostronne.” Red.

Niewielki stosunkowo okres, przez jaki realizujemy zasady nowej ordynacji podatkowej, nie jest

jeszcze dostatecznie wystarczający dla wszechstronnej, a tym bardziej ostatecznej — oceny jej skutków dla należytego ułożenia stosunków wewnętrznych. Z pełną świadomością rozpoczęcia dopiero pracy i niedoskonałości wyników już obecnie wypada stwierdzić, że ordynacja *zmieniła radykalnie nastawienie władz skarbowych*, które w poczuciu ciężącego na nich obowiązku wyłącznej odpowiedzialności, skierowały cały swój wysiłek na ujęcie rzeczywistych i faktycznych podstaw wymiarowych, przez co przyczyniły się do polepszenia stosunku obywateli do władzy skarbowej, podnosząc jednocześnie jej autorytet i wzbudzając tu i owdzie nawet zaufanie, a zarazem jako skutek zwiększając widocznie w pewnych wypadkach lojalność i obowiązkowość płatników. To są te niewątpliwe walory, które wniosła ordynacja i które już nawet obecnie dają się wyraźnie stwierdzić, rozpraszając obawy, że wyeliminowane współudziału czynnika obywatelskiego przy nakładaniu ciężarów podatkowych może być ujemne w skutkach.

Obok tego ostatnie czasy przyniosły wzmoczenie wysiłku w kierunku likwidowania wszelkich zaległości, jakie obciążają politykę skarbową.

Przedewszystkiem staramy się przyspieszyć ostateczne ustalenie obowiązku podatkowego i *zmniejszyć pewność* co do jego wysokości. Likwidujemy wymiary za dawne lata; zaległości posiadamy w stosunku do płatników, prowadzących księgi, których liczba w wyniku ogólnej polityki skarbowej znacznie się zwiększyła. Szczególną wagę przywiązujemy do zlikwidowania zaległości wymiarowych osób prawnych i dla tego poza szeregiem zmian organizacyjnych stosowaliśmy nawet takie środki, jak honorowanie za zrzekanie się urlopów przez urzędników, badających księgi. Przeprowadziliśmy w całej Polsce kursy buchalterji dla urzędników, aby usprawnić i przyspieszyć prace. Nie mogliśmy przyjąć zasady, że zatwierdza się zeznania za lata, poprzedzające ostatni rok, bez sprawdzenia ksiąg, gdyż zeznania za ubiegłe lata bardzo odbiegają od przepi-

sów ustawowych; np. z dokonanych w jednej z Izb w okresie ostatnich 14 miesięcy 42 wymiarów podatku dochodowego dla pewnego rodzaju przedsiębiorstw wynika, iż 33 zakłady zeznały dochód w kwocie zł 6,5 miljn., a 9 zakładów — stratę, natomiast ustalono dla tych 42 zakładów dochód do opodatkowania w kwocie zł 14,8 miljn.; od powyższych wymiarów, wykazujących domiar zł 8,3 miljn., odwołało się 10 zakładów co do sumy zł 0,9 miljn. z różnych tytułów i zł 0,4 miljn. z tytułu amortyzacji. To jedna z ważniejszych przyczyn powolności wymiarów ksiązkowych. Ostatnio jednak obserwujemy poprawę, co w związku z polityką Ministerstwa Skarbu, ustaloną wobec ksiąg, a w szczególności pomijania nieistotnych braków formalnych, ogromnie ożywiło i przyspieszyło likwidowanie zaległości wymiarowych.

Jeszcze gorzej pod względem ilościowym było w zakresie nierozstrzygniętych odwołań. Komisje odwoławcze, jeżeli jeszcze za wolno pracują — to z korzyścią dla merytorycznej oceny tej pracy. Żadne inne narzekania na komisje odwoławcze nie dochodzą nas, wprost przeciwnie — instytucja ta zdobyła sobie dobrą pozycję. Wynik pracy 1935-36 r. wyraża się kwotą zł 66 miljn., które zostały odpisane w wyniku uwzględnionych odwołań od wymiarów z lat ubiegłych. Rok 1936-37 wykaże jeszcze większe rezultaty. Ilość zaległych odwołań spadła w roku 1935 z 285 tys. do 223 tys., a w tym 156 tys. złożonych w roku sprawozdawczym. Celem naszym jest stan, przy którym rozpoczęcie bieżącej akcji wymiarowej winno się zbiegać, nie licząc wyjątków, z *likwidacją odwołań* od wymiarów z roku ubiegłego.

Likwidacja materialnych zaległości wyrosła na problem o dużym znaczeniu gospodarczym, który przytłaczał swym ogromem — nawet po ustawowym zmniejszeniu owego miliarda przez odpisanie podatku majątkowego. Ponieważ po pewnym doświadczeniu okazało się, że problem nie będzie mógł być rozwiązany w drodze normalnych ulg indywidualnych, Ministerstwo Skarbu, stojąc w obliczu trudności gospodarczych i administracyjnych, jakie stwarzały zaległości, zdecydowało się na ulgi generalne, zdając sobie sprawę, że zarządzenia takie nie należą do zdrowych i mogą osłabiać lojalność podatkową. Innego jednak wyjścia po okresie ciężkiego kryzysu nie było, gdyż wskutek poważnego obniżenia się zdolności płatniczej społeczeństwa nie mogło być mowy o normalnym likwidowaniu zaległości. Pierwsze próby rozwiązania problemu zaległości z lat 1932 i 1933 w szerszej skali nie powiodły się. Dopiero lata 1935 i 1936 przyniosły szereg generalnych umorzeń. Nie wchodząc w ocenę trafności tej akcji, która być może posiadała błędy, rezultat jej — jakkolwiek jeszcze nie ostateczny — jest poważny, zaległości bowiem nie przekraczają przepisów.

W tych warunkach można stwierdzić, że ostrze problemu zaległości zostało stępione. Na przyszłość *nie chcemy* stosować polityki generalnych ulg i dla tego *prowadzimy teraz akcję umorzeń indywidualnych* w szerokim zakresie. Jako ostatni krok wprowadzimy spłatę zaległości wszystkimi papierami państwowymi. Sądzić należy, że proces narastania zaległości — poza pewną ich wysokością, właściwą wszystkim czasom, nawet największego dobrobytu ogólnego — nie powinien się rozwijać w warunkach

urealniania wymiarów, pilnowania terminowego płacenia bieżących należności i likwidowania zaległości z przeszłości.

Wiele niedomagań posiada nasza egzekucja. Scalenie jej we władzach skarbowych, a ujemnie przez wierzycieli, jak samorządy i ubezpieczalnie — spowodowało, że ilość zleceń egzekucyjnych wynosi około 12 miljn. rocznie. Drobiazgowość kwot i wady organizacyjne spowodowały zahamowanie prawidłowej egzekucji. Ostatnie miesiące wykazują zmiany, albowiem: 1. duża ilość zleceń odpadła wskutek różnego rodzaju umorzeń i wyrzucenia z akt nieaktualnych tytułów, 2. w maju b. r. zmieniono wiele w sposobie egzekucji u małych rolników, jak: obejmowanie jednym tytułem wykonawczym wszystkich należności, obciążających drobnego rolnika (podatek gruntowy wraz z dodatkami, daniny komunalne, ewent. składka ogniowa), wystawianie tytułów wykonawczych tylko w wypadkach, jeżeli łączna należność przekracza zł 8. oraz niżenie opłat egzekucyjnych za upomnienia, 3. wprowadzono na wsi inkaso zamiast egzekucji i użyto do tej akcji soltyśów, oraz 4. ograniczono akcję egzekucyjną do tych, w stosunku do których zawiodły wszelkie inne sposoby zlikwidowania zaległości, jak: upomnienia, wezwania, pobór, ulgi i t. p.

Wszystkie powyższe prace w zakresie formalnym są przepojone myślą likwidowania przeszłości, usprawniania bieżącej procedury i wytwarzania wzajemnego zrozumienia, aby łącznie oczyścić przedpole i stworzyć podstawy do funkcjonowania nowego systemu, gdy zostanie on wprowadzony.

Drugim kierunkiem naszych prac jest dziedzina przepisów materialnych,

W tym zakresie — podobnie jak w postępowaniu formalnym — zmierzamy do *urealnienia podstawy wymiarowej*. W dotychczasowych przepisach ma to miejsce w podatku dochodowym, gdzie nakazana indywidualizacja i bezpośredni stosunek z podatnikiem — poprzez udzielanie wyjaśnień i usuwanie wątpliwości przed wymiarem — wprowadza już po raz wtóry duże uspokojenie i zmniejsza ilość odwołań. Ustawowo zmieniliśmy należne teoretycznie komorne w podatkach od nieruchomości i lokali na rzeczywiste należne. Metoda ryczałtu w podatku obrotowym, oparta na ugodzie podatnika z urzędem i obejmująca ludzi z rachunkowością w notesie, mimo jej całej nowości na naszym terenie i zadrażnień z lat ubiegłych, została przyjęta przychylnie i walczy o rozszerzenie się na inne odcinki.

Znieśliśmy w zakresie podatków bezpośrednich drobne podatki, jak: od tantiem i niektórych zajęć zawodowych, oraz podatek od lokali od mniejszych mieszkań.

Nie potrzebuję przypominać dużej akcji komasowania dodatków. Kto widział poprzednio księgi biercze lub współdziałał w urzędzie w ustaleniu swojej zaległości, a dziś w krótkim czasie jest załatwiony przez urząd skarbowy — ten oceni, jak dużej wagi są te zmiany. Akcja ta wystąpiła szczególnie silnie w podatku obrotowym, który łączy dziś trzy dodatki, podatek majątkowy i opłaty stempłowe — razem 6 pozycji, Jakiemukolwiek wznowieniu dawnego szkodliwego systemu dodatków sprzeciwiamy się kategorycznie; obecną drogę będziemy kontynuować, próbując ją jeszcze usprawnić przez wprowadzenie ulepszeń w samej księgowości.

Ze względów budżetowych został podniesiony podatek dochodowy i wprowadzony podatek specjalny, przy zachowaniu dotychczasowej tendencji ochrony warsztatów pracy, co się przejawiało w tym, że uposażenia publiczne i prywatne zostały rok temu obciążone znacznie silniej niż dochody w warsztatów pracy.

Tak wyglądają w skrócie i w ogólnych zasadach dotychczasowe założenia i drogi kilkunastomiesięcznych prac na odcinku podatków bezpośrednich.

Okres bieżący jest przejściowy na drodze do dalszych zamierzeń. Wzruszywszy wiele podstawowych zagadnień podatkowych do głębi będziemy rozwijać i umacniać dotychczasowe rezultaty i podejmować — przy zachowaniu niezbędnej ostrożności — nowe zadania.

W zakresie formalnym najbliższa przyszłość będzie dalszym rozwojem i pogłębieniem nakreślonych i realizowanych już metod postępowania. Mamy poczucie dużych w tej dziedzinie obowiązków i zadań do spełnienia. Wzmocni dotychczasowe nasze metody postępowania staranie o techniczne usprawnienie procedury głównie przez przyspieszenie całego procesu podatkowego — od wymiaru aż do egzekucji — przy zmianie jej prawnych założeń. Przekształcając dotychczasowe drogi myślenia i działania, osiągamy dodatnie rezultaty, choć pracujemy w atmosferze braku życzliwości i przesadnego krytycyzmu, a nawet przy odgłosach sprzeczności: domagania się zmian, a z drugiej strony — podkreślenia ich nadmiaru i to ze strony zarówno wymierzających, jak i płacących podatki. Mimo to trzeba sądzić, że gdy zmiany formalne zostaną wzmocnione przez dalsze zmiany materialne osiągnięte rezultaty wystąpią jeszcze wyraźniej.

W omawianej dziedzinie nie można nie poruszyć drugiej strony medalu. Jak przed dwoma miesiącami w teje sali powtarzaliśmy dyrektorom izb skarbowych ustalone przez Pana Ministra Skarbu zasady postępowania władz skarbowych, tak musimy teraz podkreślić, że w pojęciach administracji skarbowej odbija się i wywiera poważne skutki psychologia podatkowa społeczeństwa.

Podatki płaci się bez specjalnej radości; raczej niechętny stosunek leży w naturze rzeczy. Nawet ci którzy zawodowo ściągają podatki od innych, gdy chodzi o podatki, wymierzane im samym — wnoszą je do kas państwowych równie niechętnie, są nieodrodnym dzieckiem otoczenia. Niechęć ta, gdy się nie uzewnętrznia, jest mało szkodliwa a oddziałuje dopiero wtedy, gdy się w słowie lub czynie przejawia. Wtedy jej działanie podważa społeczne poczucie obowiązku, i pod tym względem odczuwa się u nas, niestety, braki dotkliwie. Nie bez ujemnego wpływu w tej dziedzinie było poprzednie postępowanie administracji skarbowej, przy którego zmianie zdarzają się już dzisiaj przejawy odbudowy walorów moralnych na odcinku podatkowym. Postępowanie to jednak nie było jedyną a nawet najważniejszą przyczyną amoralności podatkowej; istotą jest ogólne obniżenie stopnia moralności i rozdwojenie jej na dziedziny: prywatną i publiczną. Względna w powojennym życiu surowości oceny etycznej na odcinku prywatnym przekształca się na pobłażliwość w naszej dziedzinie, a niekiedy podziw i zazdrość towarzyszą umiejętności wykręcania się z pod rygorów obowiązku. Pobłażli-

wość w ocenie etycznej prowadzi w dalszych skutkach do świadomego ociągania się z płatnością podatków, a nawet do poczynań karalnych. Oczywiście, takie skutki głęboko oddziałują na psychologię, a następnie wytwarzają niewłaściwe metody działania administracji skarbowej która — rzecz ludzka — wprowadza wielokrotnie w błąd nabiera w rezultacie specjalnego, niebezpiecznego społecznie, sposobu myślenia i rozciąga swoją podejrzliwość nawet na najlepszych obywateli kraju. Skutki tego są tym szkodliwsze, i tym więcej trzeba się ich bać w polityce skarbowej im częstsze są wypadki unikania obowiązku przez płatników w ogóle, a szczególnie tych którzy większe posiadają dochody. Trzeba więc sobie powiedzieć otwarcie, że nie można liczyć na skuteczność i trwałość przeprowadzonych zmian w postępowaniu administracji skarbowej, jeżeli i po drugiej stronie nie zajdą zmiany zarówno w postępowaniu jak i w ocenie. Złe objawy braku poczucia obowiązku podatkowego administracja skarbowa musi zwalczać, niekiedy z dużym rygoryzmem, lecz skuteczność jej działania tylko wtedy będzie całkowita i wolna od wpływu na jej sposób patrzenia, na jej światopogląd, gdy zostanie wsparta przez opinię publiczną, szczególnie zaś ujawniającą się w sposób zorganizowany.

W granicach materialnych przepisów, które zamierzamy w najkrótszym czasie realizować, leży przede wszystkim zakończenie akcji technicznego **upraszczania** podatków bezpośrednich przez objęcie w jedną kwotę podatku gruntowego łącznie z dodatkiem samorządowym i przekształcenie tego ostatniego na udział. Przy okazji ma nastąpić tymczasowe — do ukończenia klasyfikacji gruntów — wyrównanie podmiotowych ulg i obciążeń w zakresie tego podatku.

Znacznie większe znaczenie posiadałoby zrównanie obciążenia działalności gospodarczej publicznej i prywatnej. Już w granicach dotychczasowych przepisów odwróciliśmy istniejące do niedawna zjawisko, że nie płaciła podatków działalność przemysłowa i handlowa, wykonywana w imieniu lub dla celów instytucji publicznych czy społecznych. Kto w interesie ogólnym podejmuje działanie gospodarcze, podlegające zasadniczo podatkom, ten musi wyrzec się przywilejów i preferencji podatkowych w stosunku do prywatnej działalności, obliczonej na zysk, na której na której Skarb Państwa dochody swoje opiera. Zasadę tę Ministerstwo Skarbu zamierza zastosować w drodze ustawowej do wszelkiej niemonopolicznej działalności gospodarczej władz i instytucji państwowych i innych publicznych, nie wyłączając tych, za które samo ponosi odpowiedzialność.

I wreszcie — licząc się z potrzebami inwestycyjnymi gospodarstwa narodowego i wzrostem możliwości finansowych do ich zaspokojenia własnymi siłami życia gospodarczego, Skarb Państwa pragnie — w szerszej jeszcze mierze — ułatwić i wzmocnić w latach najbliższych narastające samoczynnie procesy inwestycyjne produkcji drogą ulg fiskalnych dla szeregu gałęzi przemysłu i niektórych zakładów rolniczych. Ulgi takie np. w dziedzinie motoryzacji wydały — jak dotychczas — obiecujące rezultaty. Wzmocnienie tego procesu będzie pewne ograniczenie na przyszłość zbyt szerokich ulg dla nowych domów, których budowę powodowała niejednokrotnie — dzięki bezprzykładnie wysokim ulgom podatko-

wym — zmniejszanie zasobów działalności produkcyjnej.

Poza wymienionymi zmianami materialnych przepisów sądzimy, że zbliża się moment w którym będzie można realizować zamiar reformy podatkowej. Wprowadzenie jej w życie nastąpi w chwili, gdy samoczynne działanie procesów gospodarczych przy obecnych stawkach podatkowych zwiększy dochody skarbowe do tego stopnia, iż powstawać po-

czną nadwyżki wpływów, umożliwiające realizację reformy. Wydaje się jednak wskazane, aby takim założeniem objąć nie tylko podatki bezpośrednie, lecz cały problem obciążeń publicznych. Nadto gdybyśmy reformę oparli nie tylko na słowie pisanym, ale i na poczuciu, że po obu stronach „okienka podatkowego” stoją świadomi obowiązku obywatele — to skutki byłyby napewno nieoczekiwane dódatnie i wielostronne.

Co każdy kupiec i przemysłowiec powinien wiedzieć o pieniądzu.

Główna rola pieniądza w gospodarstwie społecznym i jego historia.

Poszczególne państwa określają teraz w sposób dokładny zasady wybijania monet, a więc: metal lub metale, z których moneta będzie wybijana, zawartość kruszcu w jednostce monetowej, próbę aliażu używanego i t. d. Zbiór przepisów prawnych, na których opiera się wybijanie pieniądza w danym państwie nazywa się **systemem monetarnym**. Należy rozróżnić dwa rodzaje pieniądza kruszcowego, a mianowicie **monetę zdawkową i monetę ustawową**. Moneta zdawkowa lub bilon używana jest do drobnych opłat i transakcji. Jest to moneta wybijana najczęściej z miedzi, niklu i srebra. Jej wartość użyteczna jest o wiele niższa od wartości wymiennej, np. wartość srebra zużyta na wybite polskiej dwuzłotówki wynosi około 50 groszy. Jest to, można powiedzieć, moneta uboczna, a obywatel danego państwa nie jest zobowiązany prawnie przyjmować bilon w nieograniczonej ilości.

Mimo wszystko moneta zdawkowa jest praktycznie jedynym rodzajem pieniądza kruszcowego w obiegu po wojnie światowej. Nasze polskie monety począwszy od miedzianych groszy a skończywszy na srebrnych 10-cio złotychkach nie są niczym innym jak monetą zdawkową.

Oprócz monety zdawkowej mieliśmy w obiegu przed wojną światową t. zwaną monetę **ustawową lub pełnowartościową**. Jest ona nazwaną ustawową, ponieważ ustawa czyni ją prawnym środkiem płatniczym w nieograniczonej ilości, t. zn., że każdy może uwolnić się od zobowiązań pieniężnych przez płacenie wierzycielowi monetą ustawową, którą ten jest zobowiązany przyjmować.

Pieniądz ten jest także nazywany pełnowartościowym, gdyż wartość kruszcu zawartego w tej monetcie jest równa jej wartości wymiennej. N. p. wartość polskiej 25-cio złotychki o wadze 4,69 g. jest taka sama jak i wartość kawałka złota o ciężarze 4,69 g.

Po wojnie światowej poszczególne państwa wycofały z obiegu monetę kruszczową pełnowartościową: chodziło o to, że moneta ta zniknęła z cyrkulacji w chwilach niepewnych, będąc rozchwytywana i przetrzymywana przez obywateli, następnie ilość złota tracona przez ścieranie się monety w obiegu była znaczna.

Dzisiaj pewne ilości monety pełnowartościowej

znajdują się w bankach emisyjnych. U nas w Polsce monetę pełnowartościową (złoty w złocie) można zobaczyć w Banku Polskim lub w muzeach,

Gdy chodzi o system monetarny pewnego państwa należy rozróżnić: **monometalizm**; wtedy moneta pełnowartościowa jest wybijana z jednego metalu i bimetalizm, a wtedy państwo wybija tę monetę z dwóch metali. Początkowo monety obiegowe były wybijane ze srebra (monometalizm). Później niektóre państwa wprowadziły monetę podwójną, to zn. wybijały monetę pełnowartościową zarówno ze srebra jak i ze złota (bimetalizm). System ten nie zdołał utrzymać się, dzięki zjawisku, które nasz wielki astronom Mikołaj Kopernik zauważył w początku XVI wieku, a w połowie XVI wieku kanclerz angielski T. Gresham. Zjawisko to zwane prawem Kopernika lub Greshama przedstawia się w sposób następujący: gdy dwie monety z różnych kruszców zostają wprowadzone w obieg moneta gorsza wypędza lepszą. To znaczy, że każdy stara się nabyć i zatrzymać monetę lepszą: lepsza więc znika w kieszeniach lub kasach, a w obiegu pozostaje tylko gorsza. W chwili wprowadzenia ich w obieg obydwie monety mają równą wartość, ponieważ ustawa bierze za podstawę rynkowy stosunek ceny złota do ceny srebra np. 1:12 i w ten sposób moneta srebrna zawiera 12 razy więcej kruszcu, niż moneta złota, ale po pewnym czasie stosunek rynkowy zmienia się i staje się np. 1:15; moneta srebrna zawierając tylko 12 razy więcej kruszcu, staje się monetą gorszą — i wtedy właśnie wchodzi w grę prawo Kopernika.

Po tym co powiedzieliśmy, ktoś mógłby zapytać: poco właściwie ustawa określa wagę kruszcu i próbę monety, skoro pieniądze pełnowartościowe nie znajdują się w obiegu. Otóż moneta ustawowa jest podstawą dla pieniądza papierowego. Jeśli mówimy, że złoty polski zawiera 0,13 g. złota, to wiemy, że banknot 20-to złotowy przedstawia 20 razy więcej tego metalu czyli 3,6 g.

F. B.

(d. c. n)

Reklama jest dźwignią handlu!

Czego domaga się drobne kupiectwo chrześcijańskie.

W dniu 20 września b. r. odbyło się Zebranie Informacyjne Związku Dr. K. i P. Ch. Z. D. w Sosnowcu przy ul. Pr. Moseickiego 15. z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór prezydium, 2) odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania, 3) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Związku, 4) referat podatkowy, 5) sprawa prasy, 6) sprawy handlowe, 7) sprawy organizacyjne, 8) referat gospodarczy, 9) wolne wnioski. —

Zebranie zagał prezes Związku p. Machura, — jednocześnie zdając sprawozdanie z dotychczasowej działalności Związku. Sprawę prasy omówił red. Siwecki wyjaśniając powstanie, cel i zadanie wydawanego przez Związek miesięcznika p. t. „Głos Handlowo-Przemysłowy”. Związek nawiązał kontakt z szeregiem wytwórni chrześcijańskich. Następnie omawiana została kwestja założenia bezprocentowej kasy pożyczkowej dla drobnego kupiectwa. W zakończeniu przewodniczący podziękował wszystkim członkom za przytoczenie się do ufundowania sztandaru związku. —

Na zebraniu tym odczytano wysunięte w swoim czasie przez Zarząd związku postulaty, postanawiając domagać się od czynników miarodajnych wprowadzenia ich w życie. —

1) Uchylić ustawę o egzekwowaniu należności, opiewającą iż zarobki do 100 zł. miesięcznie, wolne są od egzekucji przez obniżenie tej granicy ze względów praktycznych i panujących obecnie stosunków, —

2) obniżyć opłaty za upomnienia skarbowe ze zł. 1,50 do zł. 0,50,

3) obniżyć cenę świadectw zdrowia ze zł. 3,00 na zł. 1,50, ponieważ w obecnych czasach drobne kupiectwo nie jest w stanie ponosić tak dużych ciężarów oraz o przestrzeganiu dni i godzin urzędowania przez lekarzy w Miejskim Ośrodku Zdrowia, gdyż z tego powodu związek otrzymuje liczne skargi od swych członków,

4) obniżyć cenę soli w sprzedaży hurtowej ze zł. 30 na zł. 27 za 100 kg., ponieważ do ceny soli dochodzi opłata za przywóz, która w mieście wynosi 50 gr., a poza miastem 1 zł. torebki do pakowania, cena których wynosi 50 gr. za kg., co powoduje stratę, a tym samym obniża i tak minimalny zysk kupca. Do tego dochodzi jeszcze pewien procent na rozważenie co w konsekwencji pociąga za sobą to, że drobny kupiec na artykule tym nic nie zarabia, a jest jedynie pośrednikiem między monopolem a konsumentem i za pośrednictwo to nie osiąga żadnej korzyści, dodając do tego swą pracę. Wobec tego Związek domaga się obniżenia w hurtowej sprzedaży soli ceny ze zł. 30 na zł. 27. —

5) przyznać świadectwa kategorii IV za cenę półroczną tym płatnikom, którym Urząd Skarbowy ulg tych odmówił, a którzy jednak na nie zasługują, o czym organizacje mogą poświadczyć, —

6) Związek domaga się zwolnienia od podatku od lokali tych płatników, którzy posiadają IV kat. świad. przem., a zajmują jeden lokal sklepowy i jeden lokal mieszkalny oraz o obniżenie podatku tego kupcom posiadającym świad. przem. IV kat., a zajmującym jeden lokal sklepowy i lokal mieszkalny, składający się z 1 pokoju i 1 kuchni.

7) ograniczyć czas trwania targów w halach do 2-ch dni w tygodniu oraz ilość godzin w poszczególne dni t. j. w czasie od godz. 7-ej rano do godz. 12 w południe, a nie jak dotychczas, gdzie handel odbywa się bez żadnych ograniczeń,

8) umorzyć podatek kryzysowy tym płatnikom, którzy mają już umorzony podatek dochodowy,

9) ograniczyć przedłużenie godzin handlu w soboty do godz. 8-ej wieczorem, a nie jak dotychczas do godz. 9-ej, gdyż kupiectwo chrześcijańskie zamiast zarabiać — traci na tym, ponosząc koszty oświetlenia, opału i t. p., natomiast klientela w tak późnych godzinach prawie żadnych zakupów nie robi.

10) ponieważ drobny handel i przemysł walczy z dużymi trudnościami w chwili obecnej, a konieczną jest rzeczą, by placówki te coraz więcej się rozwijały, należy poczynić starania o uzyskanie długoterminowego i niskoprocentowego kredytu, specjalnie przeznaczonego na ten cel,

11) poruszaną tylokrotnie sklepików po różnych szkołach, urzędach, skarbowych i pocztowych e. t. c. w dalszym ciągu uważamy za aktualną do zajęcia się nią jako ważną i krzywdzącą drobny handel i nie dającą absolutnie żadnych korzyści państwu. —

SPRAWOZDANIE

z zebrania walnego Związku Dr. K. i P. Ch. Z. D. Oddział w Grodźcu.

W dniu 4-go b. m. odbyło się walne zebranie członków Związku Dr. K. i P. Ch. Z. D. oddział w Grodźcu z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Odczytanie protokołu poprzedniego zebrania. 3) Sprawozdanie z działalności dotychczasowej związku. 4) Referat podatkowy. 5) Sprawy handlowe. 6) Sprawy organizacyjne. 7) Wybór Zarządu. 8) Sprawa prasy. 9) Wolne wnioski. Zebranie zagał dotychczasowy prezes związku p. J. Jędrusik, prosząc na asesorów p. p. Fr. Bacę i P. Ciapalę.

Po odczytaniu porządku dziennego przez przewodniczącego, sekretarka związku p. W. Majowa zdała sprawozdanie z dotychczasowej działalności związku. Referat podatkowy oraz handlowy wygłosił prezes zarządu głównego z Sosnowca p. A. Machura. Sprawy organizacyjne omówił członek zarządu głównego p. Baca.

Następnie prezes p. Machura powiadomił zebranych o uruchomieniu przy Związku Głównym działu handlowo-informacyjnego. Dalej przystąpiono do wyboru nowego zarządu przez głosowanie tajne. Prezsem wybrano p. Piotra Stelmacha, sekretarzem — W. Majową, skarbnikiem — St. Gontkiewicza. Na zastępców: pp. Jędrusika J. i St. Skowrona. Komisja rewizyjna: przewodniczący p. W. Flak, zastępcą p. Wł. Ciapała, sekretarz — p. A. Kaczmarek.

Wybrany zarząd zatwierdzono i przewodniczący dziękując członkom za łaskawy udział zebranie zakończył.

Kronika Gospodarcza.

Możliwości pokrycia zaległych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych obligacjami 3 proc. premijowej pożyczki inwestycyjnej.

Ministerstwo Opieki Społecznej zatwierdziło w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyjmowania od pracodawców przez ten zakład i ubezpieczalnie społeczne obligacji 3-procentowej premijowej pożyczki inwestycyjnej na pokrycie zaległych składek. Obligacje przyjmowane będą na pokrycie zaległości, powstałych przed dniem 1 stycznia 1934 r. wraz z odsetkami za zwłokę, karami i grzywnami według stanu z dnia 1 lipca 1935 r. do kwoty łącznej 5 milj. zł. po kursie wyższym o 10 proc. od kursu giełdowego, nie wyżej jednak jak po 85 za 100.

Ulgę w podatku od nieruchomości.

Na mocy ust. 2. art. 6 Dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia r. b. nastąpiła zmiana podstawy wymiaru, polegająca na tym, że podstawę tę stanowi obecnie, począwszy od roku podatkowego 1936, czynsz z tytułu najmu lub czynsz dzierżawy, należny za rok poprzedzający rok podatkowy. Następnie na podstawie art. 11 powyższego Dekretu Prezydenta R. P. przysługuje płatnikom podatku od nieruchomości prawo do ulg podatkowych z powodu zaległości komornego.

Należności, powstałe z tytułu podatku od nieruchomości, przypadającego na mocy powołanego na wstępie Dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia 1936 r. mogą być umarzone gdy zajdą przypadki, wyszczególnione w art. 123 & 1 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 14 poz. 134). Jako zaś przypadki gospodarczo uzasadnione, lub zasługujące na szczególne uwzględnienie, należy uważać poniesienie ubytków w przychodzie z nieruchomości, np. z powodu próżnostania w tak znacznym stopniu, że w stosunku do tych przychodów przypadający do zapłaty podatek od nieruchomości obciążałby niepomierne odnośnych płatników.

Obniżenie stawek podatku spożywczego od napojów winnych.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 lipca 1936 roku obniżony został podatek spożywczy dla niektórych napojów winnych, a mianowicie dla win owocowych do 20 groszy od 1 litra, dla moszczu owocowego do 10 groszy od 1 litra, dla win gazowych owocowych do 50 groszy od 1 litra, dla win musujących owocowych do 1 złotego od całej butelki i do 50 groszy od półbutelki.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1 sierpnia 1936 roku.

Zmiana godzin handlu w owocarniach.

Z dniem 1 października zyskują ponownie moc obowiązującą przepisy o zimowej porze otwierania i zamykania owocarni.

Owocarnie będą zamykane o godzinie 21-ej, a nie jak dotąd o godz. 23-ej przy czym starostwa wydadzą zarządzenia do organów P. P., by godziny te były ściśle przestrzegane.

Zimowa pora handlu będzie obowiązywać do dnia 1 kwietnia.

Podatki płatne w październiku.

W październiku r. b. płatne są podatki następujące:

1) do 5-go października — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 30 września; do 20 października — tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października;

2) do 7 października podatek dochodowy od uposażeń służbowych emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych we wrześniu r. b.;

3) do 15-go października — zaliczka kwartalna (za III kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936 przez pozostałe przedsiębiorstwa niewymienione w punkcie I i nieopłacające zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu;

4) do 25 października — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936, w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego we wrześniu przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań do zatwierdzenia — a z innych przedsiębiorstw, przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I i V kategorii prowadzące prawidłowo księgi handlowe.

5) do 31-go października — II rata podatku od lokali za rok 1936.

Ponadto płatne są w październiku zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Podatek obrotowy od drobnych płatników.

W myśl art. 36 ustawy o podatku przemysłowym przedsiębiorstwa, którym uczyniono za r. 1935 wymiar indywidualny (nie ryczałtowy) splanować mają w roku 1936 zaliczki w wysokości łącznej 80 proc. wymiaru za rok 1935 względnie po 20 proc. kwartalnie. W przeważającej ilości wypadków płatnicy, którzy byli objęci ryczałtem w r. 1935 pociągnięci zostali pod ryczałt również za lata 1936 i 1937. W szeregu jednak wypadków nie doszło do porozumienia między płatnikami a władzą skarbową, wobec czego płatnik podlega indywidualnemu opodatkowaniu. W międzyczasie jednak, a więc w roku 1936 płatnik taki musi wpłacać zaliczki podatkowe. Rozporządzenie min. skarbu wyjaśnia, że dla przedsiębiorstw objętych w r. 1935 ryczałtem podstawę zaliczek na rok 1936 jest kwota podatku ustalona przy wymiarze na rok 1935. *Ustalenie przez władze skarbowe lokalne zaliczek w wysokości dowolnej jest niestuszne.* O ile zajdzie taki wypadek, należy w terminie 7 dni wnieść zażalenie.

Odroczenie reformy świadectw przemysłowych do 1938 r.

Jak wiadomo sprawą reformy świadectw przemysłowych gruntownie zajmowały się Izby przem.-handlowe, wypowiadając się za koniecznością ich reformy.

Jeśli zaś chodzi o kupiectwo, to ostatnie opracowało ze swej strony również projekt reformy świadectw przemysłowych. Tak samo i władze ministerjalne zasadniczo uznały potrzebę przeprowadzenia tej reformy.

Ostatnio jednak, według informacji z Warszawy, Min. Skarbu nie widzi możliwości przeprowadzenia w r. b. i nosi się z zamiarem sprawę tę odroczyć do 1938 r.

Na tę decyzję podobno wpłynęły obawy, iż reforma taka w okresie obecnego kryzysu może spowodować spadek dochodów skarbu Państwa.

Ograniczenie zwolnień z podatku dochodowego od nowowybudowanych domów.

Min. Skarbu opracowuje obecnie szereg zmian w zakresie obciążeń podatkowych. Zmiany te — według krążących pogłosek — mają pójść w kierunku powiększenia pewnych podatków pośrednich.

Obecnie donoszą, jakoby Min. Skarbu rozpatrywało również projekt ograniczenia niektórych ulg i zwolnień przy wymiarze podatków. Przedewszystkiem rozważany ma być projekt ograniczenia zwolnień od podatku dochodowego z nowowybudowanych domów mieszkalnych. Zwolnienia te obowiązywałyby w przyszłości tylko w stosunku do mieszkań najmniejszych — jedno i dwuizbowych, przyczem okres zwolnienia od tego podatku zostałby skrócony z 15 do 10 lat.

Zarządzenie p. wojewody w sprawie przyjmowania interesantów w województwie kieleckim.

Na skutek starań Urzędu Wojewódzkiego kieleckiego oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu uruchomiony został ekspresowy pociąg motorowy na linii Katowice — Sosnowiec — Kielce — Radom, kursujący we wtorki i czwartki każdego tygodnia, p. wojewoda kielecki wydał zarządzenie w sprawie przyjmowania interesantów w urzędach i instytucjach państwowych w Kielcach i Radomiu.

Według tego zarządzenia interesanci, przyjeżdżający z Zagłębia Dąbrowskiego będą mieli umożliwione załatwienie spraw w urzędach we wtorki i czwartki.

Zarządzenie to przyczyni się w dużej mierze do usprawnienia obsługi obywateli i zapobiegnie skutecznie dotychczasowym utyskiwaniom czynników gospodarczych.

Księgi handlowe podstawą wymiaru podatku dochodowego.

Zdarzyły się wypadki, że władze skarbowe wymierzyły wyższy podatek obrotowy i dochodowy, pomimo, że płatnikowi nie zakwestionowano prowadzonych przez niego ksiąg. W związku z tem wyjaśnia się, że księgi handlowe, stanowiące podstawę wymiaru podatku obrotowego i nie odrzucone, są tym samym podstawą przy wymiarze podatku dochodowego.

Zeznanie płatnika jest nienaruszalne, o ile jest ono poparte prawidłowymi księgami handlowymi. Przyczem władze skarbowe powinny płatnikowi przedstawić konkretne wątpliwości, o ileby kwestionowały prawidłowość ksiąg.

Odrzucenie ksiąg musi się odbywać protokularynie. O ile ksiąg nie odrzucono, podatek nie może być wymierzony z pominięciem ksiąg handlowych.

Projekt obniżenia opłat egzekucyjnych.

Ostatnio odbył się w Warszawie zjazd dyrektorów Izb Skarbowych, przyczem poruszana była sprawa zmiany przepisów o przymusowym ściąganiu podatków. Zmiana polegałaby na obniżeniu kosztów egzekucyjnych. Obecnie min. skarbu projekt ten opracowuje.

Na pierwszym planie projektuje się obniżenie opłat za upomnienia, które w wysokości obecnej są bardzo dotkliwe dla płatników. Następnie poruszona została sprawa, by wszelkie czynności związane z pobieraniem podatków, załatwiała samorządy aż do czasu przekazania danej sprawy do urzędu skarbowego dla przeprowadzenia samej egzekucji.

Protestowanie weksli przez urzędy i agencje pocztowe.

Ministerstwo sprawiedliwości w porozumieniu z minist. poczt i tel. wydało nowe rozporządzenie, w myśl którego urzędy i agencje pocztowe mogą sporządzać protest weksli z powodu niezapłacenia sumy nie wyżej na dwa tysiące złotych.

Urzędy i agencje pocztowe nie mogą sporządzać protestów weksli, jeżeli weksle te były wystawione w języku innym niż państwowym (wyjątek Śląsk i Poznańskie, gdzie weksle mogą być wystawiane w języku niemieckim) lub jeżeli są wystawione zagranicą lub na walutę zagraniczną.

Oprócz tego urzędy i agencje pocztowe nie mogą sporządzić protestu wekslu wystawionego na obszarze W. M. Gdańska choćby w walucie polskiej.

Komorne zgóry płacone nie może być potrącone z dochodu.

Ministerstwo skarbu podało do wiadomości wszystkich urzędów podatkowych zasadnicze orzeczenie Najw. Tryb. Adm., które ma doniosłe znaczenie dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych wynajmujących lokale na czas dłuższy za komornem płatnym z góry.

Najw. Tryb. Adm. uznał, że jako wydatek podlegający potrąceniu od dochodów przyjmować należy tylko komorne za okres danego roku podatkowego, gdyż potrąceniu ulegają wydatki związane z osiągniętymi już przychodami. W ten sposób zapłata komornego za kilka lat z góry nie może być brana pod uwagę przez urzędy skarbowe.

W postępowaniu podatkowym trzeba przedkładać dokumenty.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał ostatnio wyrok w sprawie obowiązku dostarczania przez płatnika władzom skarbowym żądanych przez nie dowodów w postępowaniu podatkowym. Min. Skarbu na wyrok ten zwróciło w okólniku uwagę Urzędowi skarbowym. Tak więc obowiązkiem płatnika jest dostarczyć władzy na żądanie dowodów, potrzebnych do wykazania wydatków, wyłożonych na dopuszczalne ustawowo potrącenia. O ile płatnik obawiał się wydać z ręki odnośne dokumenty, to w każdym razie mógł władzy przedłożyć wierzytelne odpisy dokumentów, bądź też okazać władzy dokumenty te do wglądu, podczas protokularnego przesłuchania. Wyrok ten ustala dalej zasadę, że władza nie jest obowiązana sprawdzać dokumentów w mieszkaniu płatnika, lecz ten ma je sam dostarczyć.

KUPNO — SPRZEDAŻ

nieruchomości miejskich, majątków rolnych, parceli i szacowanie wartości majątków

BIURO — SOSNOWIEC

Mościckiego 12, tel. 62.827.

CHREŚĆ. FABRYKA NICI „MARYNARZ” W. SUWALSKI W ŁODZI.

Uwadze właścicieli sklepów
g a l a n t e r y j n y c h.

Nie wszystkim jeszcze wiadomo, że fabryka nici prowadzona przez Władysława Suwalskiego w Łodzi, pod firmą „Marynarz” posiada całą masę wszelkich gatunków i odmian fabrykowanych przez niego nici. Firma „Marynarz” wytwarza nie tylko nici do szycia na maszynie, lecz również i, to w dziesiątkach różnych kolorów, nici do cerowania. Poważnym przy tym artykułem wytwórni tej jest „bawełniczka” do cerowania.

Jeśli chodzi o jakość nici, to można śmiało twierdzić że są one bezkonkurencyjnej jakości.

W końcu trzeba podkreślić, iż w dziedzinie nici do cerowania, firma ta jest wytwórnią przodującą.

Należy również pamiętać, że jest to wytwórnia chrześcijańska.

Zamawiać można w biurze naszego Związku przy ul. Prezydenta Mościckiego 15 i u p. Antoniego Machury Sosnowiec, Piłsudskiego 110 gdzie również można obejrzeć próbki i wzory.

Z życia Związku.

ZEBRANIA. W niedzielę, dnia 18-go października b. r. o godz. 15-tej, odbędzie się zebranie organizacyjne oddziału Związku w Dąbrowie Górniczej w lokalu „Ogniska” przy ul. Krótkiej.

SPROSTOWANIE. W zeszłym numerze wkradła się przykra pomyłka, mianowicie w artykule „Roczny bilans z działalności Związku” pominięto całkowicie nazwisko p.p. Franciszka Bacy, który w dużej części przyczynił się do powstania organizacji oraz Czesława Buchacza co niniejszym prostujemy.

Z rynku spożywczo - kolonialnego.

Konsumcja cukru wzrosła po obniżce.

Przeprowadzona w ubiegłym roku gospodarczym obniżka cen cukru nie odbiła się na rentowności przemysłu cukrowego w Polsce. Cukrownie

przeprowadziły oszczędności w kosztach handlowych, a nadto uzyskały rekompensaty w postaci obniżki cen buraków cukrowych i taryf kolejowych.

Nastąpił również znaczny wzrost konsumpcji cukru na rynku wewnętrznym, który wyraził się w lipcu b. r. sumą 30 proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Dywidendy akcjonariuszom wypłacą w tym roku wszystkie cukrownie w niezmienionej wysokości.

Przyczyna drożyzny drożdży.

Wobec upływającego terminu umowy z kartelem drożdżowniczym, wpłynęły do min. skarbu liczne memorjały organizacji gospodarczych, występujących przeciwko dotychczasowemu systemowi produkcji i handlu drożdżami w Polsce. Memorjały te podnosią, że obecnie w kraju czynnych jest tylko 16 fabryk drożdży, gdyż kartel pozostałe 16 fabryk zamknął, płacąc wysokie odszkodowania za bezczynność.

Zwyżka cen herbaty.

W ostatnich dniach nastąpiła na rynku artykułów kolonialnych znaczna zwyżka cen. Cena herbaty gatunków średnich, sprzedawanych w hurcie luzem podskoczyła z 16 zł. na 20 zł. za 1 klg. Również herbata pakowana podrożała już w detalu o 10 procent. Poza tem dała się zaobserwować zwyżka cen innych artykułów kolonialnych, w pierwszym zaś rzędzie przypraw korzennych importowanych z zagranicy, jak cynamonu, pieprzu i t. p. Zwyżka ta sięga również 20 procent. Podrożały importowane z zagranicy owoce suszone; tak np. śliwki kalifornijskie podrożały w hurcie ze zł. 1.60 na zł. 2' za klg. Niespodziewana zwyżka tłumaczona jest przez importerów ograniczeniami przywozowymi i rozszerzeniem t. zw. tranzakcyj wiązanych.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Nakazy płatnicze podatku dochodowego.

Urzędy skarbowe rozpoczęły rozsyłanie nakazów państwowego podatku dochodowego na rok 1936.

Płatnicy obowiązani są do pokrycia pozostałości podatku w ciągu dni 30 od daty otrzymania nakazu. W tym samym terminie przyjmowane będą rekursy od wymiaru podatkowego.

Zabiegi restauratorów

o zniesienie podatku od siedzenia.

Delegaci Stow. restauratorów interweniowali wczoraj w Ministerstwie Opieki Społecznej w sprawie zniesienia podatku od siedzenia w restauracjach, kawiarniach i t. d.

Delegaci otrzymali odpowiedź, że Ministerstwo zasadniczo nie ma nic przeciwko reformie podatku, natomiast ze względu na akcję zwalczania bezrobocia, skasować go nie może.

Wobec powyższego Stow. restauratorów przystąpi do opracowania nowego projektu reformy podatku od siedzeń.

Obniżka wysokości minim. mandatów karnych.

Ministerstwo spraw wewnętrznych prowadzi obecnie prace, mające na celu obniżenie dopuszczalnego minimum kary grzywny. Przy wymierzaniu kar za drobne wykroczenia w drodze doraźnych nakazów karnych minimum kary wynosił od 1 zł — projektowana zmiana obniżyć ma to minimum do 50 gr.

Materiały Piśmienne, Wyroby Papierowe

STANISŁAW SZMIGIEL

Sosnowiec, Piłsudskiego 21 a — Pogoń, Żytia 24 — Konstantynów-Śródula, Feliksa Perla 35.

Papiery pakunkowe, biały, jawa, pergamin, torebki, tektura, druki, przybory szkolne.
Dla sklepów ceny hurtowe konkurencyjne!
Wzory dla robót ręcznych na płótnie.

Skrzypce 10 zł., Smyczek 2 zł.,
Gitara 15 zł., Banjo 13 zł.

JAKUBIŃSKI, Modrzejowska 39.

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
S. Mieszkowskiej

Wykonuje wszelkie prace
w zakres fotografii wchodzące.
Wykonanie solidne i tanio!

Wytwórnia Soków Owocowych
Rozlewnia Octów i Esencji

Józef Żak

Strzemieszycze, ulica Kościelna 79.

Poleca swoje wyroby.
Ceny konkurencyjne.
Obsługa solidna.

Każdy narodowiec kupuje gilzy
„OZONÓWKI“

Przedstawiciel:

Gustaw Neutwig

Sosnowiec, ul. Będzińska 14.

Żądać wszędzie!

Żądać wszędzie!

Oprawę obrazów i zdjęć
gustownie i najtaniej skutecznie

„ARTES“

Sosnowiec, ulica Prezydenta Mościckiego
obok kościoła

KARNISZE DO FIRANEK.

Piotr Majcherczyk

Dąbrowa Górnicza, ulica Król. Jadwigi 2.

poleca
wyborowe soki i octy.

GILZY

„SPORT-CODZIENNE“

ST. BUZONIA

DĄBROWA GÓRNICZA UL. MADEJSKIEGO

Masło wyborowe

„Krakowianka“

SOSNOWIEC, Sienkiewicza 1.

HURT! HURT!

CHRZEŚCIJAŃSKI

Skład materiałów włókienniczych

właśc. **Władysław Borowiecki**

absolwent W. S. H. w Warszawie

SOSNOWIEC, UL. 3-GO MAJA Nr. 29.

Poleca:

Piękny wybór materiałów bielskich, łódzkich, tomaszowskich na ubrania, płaszcze męskie, oraz wełny — i jedwabie na suknie i kostjumy damskie. —

Ceny niskie.

Duży wybór.

Okulary 2 złote

PASUJE DO OCZU

Jakubiński

Sosnowiec, Modrzejowska 39.

CENY OGŁOSZEŃ:

$\frac{1}{4}$ str. — 100 zł., $\frac{1}{2}$ str. — 50 zł., $\frac{3}{4}$ str. — 40 zł., $\frac{1}{4}$ str. — 30 zł.,
 $\frac{1}{8}$ str. — 25 zł., $\frac{1}{16}$ str. — 20 zł., $\frac{1}{32}$ str. — 15 zł., $\frac{1}{64}$ str. — 12 zł.,
 $\frac{1}{128}$ str. — 10 zł., $\frac{1}{256}$ str. — 8 zł., $\frac{1}{512}$ str. — 6 zł., tekst 50 % drożej.

PRENUMERATA:

Roczna . . . . . zł. 2,40 gr.
Półroczna . . . . . zł. 1,20 gr.

Redaktor: TADEUSZ SIWECKI

Wydawca: Związek Drobnego Kupiectwa i Przemysłu Chrześcijańskiego.

Druk. „Błyskawica“ Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 20.